No. 2897 — Zaterdag 13 Nov. 1937 — 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Pastoor Lud. M. Jansen

Morgenmiddag wordt door dankbare Katholieken van Curaçao, een hulde gebracht aan de op 14 Nov. 1921 alhier overleden Pastoor Ludovicus Maria Jansen.

Spontaan is uit de kring van zijn talrijke vereerders het idee gekomen om voor deze ijverige priester, vriend en weldoener van Curaçao, een buste op te richten om de gedachtenis aan hem, welke jongeren misschien zouden kunnen vergeten, in ere te houden.

Pastoor Jansen was Schiedammer van geboorte, waar hij het levenslicht zag op 10 Juni 1845 en bij het doopsel de namen ontving van Alfons Maria Joannes.

Nog is de familie Jansen, ook nu Schiedam zijn grote bloei en welvaart verloren heeft, daar nog een klinkende naam, niet alleen op maatschappelijk, maar ook op godsdienstig gebied, daar de familie tal van leden tot geziene burgers, werkzame priesters en ijverige religieuzen heeft zien opgroeien.

Met Pater Ludovicus werd ook nog zijn broer Vincent Joannes Augustinus Maria, Missionaris op Curaçao. Deze laatste was o.a. de bouwer van de mooie Kerk op S. Willebrordo.

In het jaar 1867 werd Pater Ludovicus geprofest in de Orde der Dominicanen en op 15 Aug. 1872 priester gewijd.

De eerste drie jaren werkte hij in Holland, waar hij bekend werd als groot propagandist van de Rozenkransdevotie en op 11 Juli 1875 kwam hij op Curaçao in gezelschap van de latere bisschop Joosten.

Er waren toen zes paters Dominicanen op Curaçao.

Op Pietermaai waar Pater Jansen toen geplaatst werd, stond nog slechts een een noodkerk.

Van 9 Aug. 1876 tot Juni 77 was Pater Jansen op Willebrord, maar keerde toen weer naar Pietermaai terug, waar hij op 25 Maart 1883 pastoor werd. De nieuwe kerk was toen juist een jaar klaar.

Behalve zijn verloftijd in Holland in 1885, 1897 en 1909 en enige jaren als pastoor te Oranjestad op Aruba, is pastoor Jansen steeds met veel ijver werkzaam geweest op Pietermaai.

Daar is hij vooral bekend door zijn arbeid voor de jeugd, zowel de kleineren in zijn Katechismuswerk als de groteren voor wie hij de Josephsgezellen stichtte, een club en voor wie hij zelfs een eigen blad uitgaf „La Union".

Maar niet alleen voor het geestelijk welzijn van de jeugd werkte hij, ook voor de lichamelijke ontwikkeling, voor de materiële vooruitgang op sociaal gebied. En hierbij was dikwijls zijn goed hart groter als zijn overigens wel gevulde beurs.

Menige jonge man uit die dagen, thans reeds bejaard, hebben aan Pater Jansen alles te danken gehad, alhoewel deze weldaden wel eens met de bekende „werelds ondank" zijn beloond geworden.

Het zou ook wel een wonder zijn, dat Curaçao een uitzondering maken zou op wat we overal ter wereld zien, dat personen die alles aan kerk en geestelijkheid te danken hebben, later hun heftigste vijanden werden.

Voor zijn verdiensten werd Pater Jansen ook door het Gouvernement gehuldigd, in 1908 als ridder en later in 1920 bevorderd tot officier.

Tot in zijn laatste jaren is Pastoor Jansen blijven arbeiden, tevens een voorbeeld gevend van grote godsvrucht. Toen hij op zijn oude dag niet meer kon zien, las hij iedere dag uit het hoofd de Mis van de H. Maagd, en zijn laatste boekje, van de talrijk vele welke hij heeft uitgegeven, was zijn „Rosario ta mi salbacion".

Pastoor Jansen heeft door zijn verdienstelijk leven een monument opgericht in de harten zijner parochianen.

Maar het is een te waarderen gedachte geweest van de commissie om ook te zorgen, dat wanneer deze parochianen eenmaal, naar we hopen, Pater Jansen in de hemel zullen volgen, hier voor het nageslacht de dankbare herinnering aan deze priester bewaard zal blijven.

De ondermijning der Sport.

Met bijzondere instemming hebben we kennis genomen van „enige algemene aantekeningen bij een brief" in de Beurs- en Nieuwsberichten van Dinsdag l.l.

De bedoelde brief is een schrijven van R.C.C. aan de C.B.L.O. en daaruit citeert de Beurs het volgende citaat:

De Verenigingen zijn van mening dat alle organisatie betreffende deze eventuële uitzending uit moet gaan van de C.B.L.O., terwijl de kosten van uitzending in hoofdzaak door het gouvernement gedragen moeten worden.

En in dit schrijven vindt de Beurs een aanleiding om te wijzen op het grote euvel in onze Curaçaose Sport, n.l. de **zucht om op anderen te steunen.**

De Beurs heeft hier de koe bij de horens gepakt en wijst op een euvel, waartegen in de laatste vergaderingen van de C.B.L.O herhaaldelijk stemmen zijn opgegaan.

Zeer terecht illustreert de Beurs:

Het gouvernement moet geld geven voor dit, de C.B.L.O. moet geld geven voor dat, voetbalschoenen moeten door de C.V.B. worden aangeschaft enz. enz. Sommigen willen zelfs, dat de C.V.B. eventueel betalen zal wanneer iemand een ongeluk krijgt op een sportterrein, terwijl natuurlijk een truckje dat een elftal naar Scherpenheuvel vervoert... wonderbaarlijk genoeg, niet uit eigen zak, maar door de C.V.B. betaald moet worden. Er zou meer zijn aan te halen, er zouden zelfs krasse voorbeelden zijn te geven, waaruit blijkt, dat deze mentaliteit al ontstellend ver is doorgevreten, zover dat wij het ergst vrezen voor de sport op Curaçao.

Ons kwam bijvoorbeeld het volgende verhaal ter ore, iets dat minder op financieel terrein ligt, doch waaruit wel zonneklaar blijkt, dat men te hoge eisen stelt. Zoals men weet heeft men op Mundo Nobo enige zeer goede tennisbanen. In de laatste vergadering van de C.B.L.O. nu werd geklaagd dat deze banen niet deugden omdat hier na een regenbui wel eens een plasje blijft staan.

Wij mogen de verzekering geven, dat in Holland, waar het heel wat meer regent dan hier en waar het water heel wat minder snel verdampt bij een regenbui zelfs spelers met een Europese vermaardheid doodgewoon gaan schuilen en als de bui over is zo sportief zijn om met eigen handen en bezem te hanteren en de plassen weg te ruimen. Voor zoiets stelt men toch waarachtig geen terreinknecht aan, zelfs een millionair zou dat niet doen. Terwijl overigens op de beste baan plassen blijven staan.

Dat een dergelijke opmerking gemaakt wordt is meer dan treurig. Even treurig welhaast zijn de aanhoudende klachten over de gebrekkige accomodatie van de kleedkamers op Mundo Nobo. Dat deze accomodatie ondertussen heel wat luxeuzer is dan de meeste spelers gewend zijn, staat als een paal boven water en dat dezelfde klagers bijvoorbeeld de C.V.B. die het toch al niet breed heeft aanhoudend op kosten jagen door bijvoorbeeld hun schoenen boven wasbakken schoon te maken en door een dergelijk volkomen onsportief, slordig en onverschillig gedoe hun eigen zaak verknoeien, telt ook niet mee.

Wanneer de accomodatie alleen van dat hoekje van het Mundo Noboterrein eens betaald zou worden uit eigen zak, eens zou bestaan uit bijdragen van de spelers zelf, opgebouwd met zorgzaam ter zijde gelegde dubbeltjes, wij kunnen U verzekeren, dat er heel wat minder onverschillig met de zaak zou worden omgesprongen en dat er niet geklaagd zou worden, doch dat men veeleer trots zou zijn op wat bereikt is en dat men eventuële klagers met een scheef oog zou aanzien en voor ondankbaar zou uitmaken. Maar 't schijnt dat de „sportlui" daar niet veel geld voor over hebben, wel om avond aan avond in de bioscoop te zitten.

Het is een bekend feit, dat men dingen die cadeau gegeven worden heel wat minder appreciëert dan zaken, die men met moeite en door eigen bijdragen verkrijgt. En het zal dan ook in het algemeen goed zijn in het belang van de sport, dat er zo weinig mogelijk cadeau wordt gegeven en zoveel mogelijk op aangedrongen, dat men uit eigen middelen bekostigt, wat men bekostigen kan. En daarbij dient men dan niet alleen te rekenen op beter gesitueerde sportslui, doch o.a. ook op hen, die slechts weinig kunnen bijdragen, doch iedere bijdrage is er ene.

Met onze volle instemming hebben we dit citaat uit de Beurs overgenomen.

Het is allemaal heel waar en heel goed dat het eens geschreven werd, al is het dan ook op gevaar af, zoals de Beurs schrijft, dat velen zich er zeer boos over zullen maken.

De C.V.B. heeft, naar we onlangs vernamen, 1200 aangesloten leden, en toch is het overbekend, dat de financiën van de C.V.B. een kwijnend bestaan hebben en de C.V.B. niets doen kan, omdat ze niet finantieel-krachtig is.

En waarom?

Weer omdat men de financiële verplichtingen tegenover de C.V.B. niet nakomt.

Het kan zo niet langer. Het wordt de ondergang van de Sport; het maakt de Sport onsympathiek. Maar gelukkig zijn er in voetbalkringen zelf stemmen opgegaan om daarin verbetering te brengen.

Onlangs is aan de verschillende Sportverenigingen door „Hercules" een rondschrijven gericht, dat de goede geest ademt en getuigt van een kennen van de goede weg.

Wil men niet onze Curaçaose Volkssport geheel ten ondergang doemen, dan moet het door de Beurs aangegeven euvel geheel worden uitgeroeid en de grote Sportorganisaties, zoals de verschillende Sportbonden, daaraan al hun krachten wijden.

We menen verder deze plaats de meest geschikte om even „Sportnieuws", het orgaan van de R.C.C, van antwoord te dienen.

Voor onze aanmerkingen, die we kort geleden gaven, op een door genoemd orgaan gegeven verslag van een C.B.L.O.-vergadering, heeft de redactie van „Sportnieuws" de volgende fraaie verklaring en het blaadje schrijft:

Maar de zaak zit dieper. Ons verslag werd door de Beurs overgenomen en nu wil de Amigoe de Beurs aanvallen, zoals reeds meermalen in deze kwestie gebeurd is en daar worden wij de dupe van.

Bovenstaand artikel, wat reeds geschreven was, voor dat we het orgaan van R.C.C. hadden ingezien, is wel de meest radicale weerlegging van dit journalistiek-minderwaardig geschrijf van „Sportnieuws".

Laat deze redactie nu eerst eens leren, waarheidsgetrouw weer te geven, wat er gesproken wordt, zoals verslagen van vergaderingen, interviews enz. En wat de interne bedoelingen van iemand betreft, laat het blad zich hierbij maar houden aan de oude Romeinse rechtsregel „De internis non judicat praetor."

Over de inwendige bedoelingen mag een rechter niet oordelen.

Een merkwaardig Publicatieblad.

Hiermede bedoelen we het dezer dagen verschenen publicatieblad No. 116 bevattende het besluit van de 4de November 1937, ter uitvoering van artikel 108 van het Curaçaos Kiesreglement 1937.

Ons Curaçaos Kiesreglement heeft al wat stof tot schrijven gegeven en we zijn de tel kwijt over het aantal publicatiebladen, welke daarover al weer verschenen zijn en we zullen nog wel niet aan het einde zijn.

Wat o.a. zal men moeten doen, wanneer op Aruba geen candidaten zullen gesteld worden en de Kiezers niet zullen opkomen ter stembus?

Momenteel echter hebben we genoeg aan het merkwaardige publicatieblad 116.

Het besluit opgenomen in dit publicatieblad geeft enkele „voorschriften" ter aanvulling van de artikelen 43, 44 en 77 van het Kiesreglement.

We houden ons echter hier uitsluitend bezig met de aanvulling van artikel 43.

Dit artikel 43 is een der artikelen, **welke handelen over de candidatenlijsten.**

En de vraag nu, **wie kunnen er candidaat gesteld worden voor de verkiezingen** van de staten, dat is het belangrijke punt in kwestie.

De wet op de Staatsinrichting van Curaçao, een wet „die op de voet van de bepalingen der Grondwet voor Curaçao verbindend is", zegt in artikel 69:

Kiezers zijn mannelijke Nederlandse onderdanen die: enz.

en artikel 71 van dezelfde wet zegt: Verkiesbaar en benoembaar zijn... mannen en vrouwen, Nederlandse onderdanen, die de vereisten voldoen, genoemd in artikel 69.

Met andere woorden, alleen kiezers en dat zijn zij, die op de geldende Kiezerslijst geplaatst zijn, kunnen candidaat gesteld worden voor de verkiezingen.

En daarom werd ook in het Curaçaose Kiesreglement artikel 43, 1e lid voorgeschreven voor het onderzoek der candidaten:

„Het verkiezingsbureau onderzoekt zo „mogelijk dadelijk of de opgaven **aan „de hand der Kiezerlijsten."**

Stond iemand niet op de Kiezerslijst, dan zou hij al aanstonds als candidaat voor de verkiezingen worden geschrapt.

Maar nu kwam dezer dagen het merkwaardige publicatieblad No. 116, waaruit we lezen, dat volgens het besluit van de Gouverneur van 4 November ook niet-Kiezers, personen die niet op de Kiezerslijst staan, candidaten kunnen zijn voor de Statenverkiezingen.

Geschrapt is daarom vooreerst **aan de hand van de Kiezerslijsten.**

Het verkiezingsbureau moet wel de opgegeven candidaturen onderzoeken, maar niet meer aan de hand van de Kiezerslijsten.

En verder wordt het artikel 43 2e lid aangevuld met twee bepalingen, waarbij we dan kennis maken met

candidaten, die voorkomen op de geldende Kiezerslijst

en

candidaten die niet voorkomen op de geldende Kiezerslijst.

Bij deze laatsten moeten bij de opgave de nodige gegevens, stukken worden gevoegd, waaruit kan beoordeeld worden of hij aan de vereisten van verkiesbaarheid voldoet.

Is dit besluit van de Gouverneur, waarbij dus personen die niet op de Kiezerslijst staan ook candidaat kunnen zijn voor de Staten, in conflict met de Wet op de Staatsinrichting van Curaçao?

We spraken een jurist, wiens mening daaromtrent bevestigend luidde, alhoewel voor een tegenovergestelde mening ook iets te zeggen valt, daar deze candidaten, die niet op de Kiezerslijst voorkomen toch volgens art. 71 van de Wet voldoen aan de gestelde vereisten.

Merkwaardig is echter dat, terwijl in de Wet op de staatsinrichting zonder twijfel de verkiesbaarheid beperkter is als de kiesbevoegdheid, in het Gouvernementsbesluit juist dit omgekeerd is.

Dit merkwaardige publicatieblad lijkt ons voor juristen in het Moederland wel eens de bestudering waard, waarom we er dan ook de aandacht op hebben willen vestigen.

Een nieuwe vraag is: waarom is dit besluit verschenen?

Sommige gebeurtenissen werpen hun schaduwen vooruit en zo hebben wij eens nagespeurd waarvan dit publicatieblad de schaduw zijn kon.

In het algemeen gesproken, natuurlijk van de komende candidaatstelling.

En voor zover de candidaten bekend zijn hebben we eens nagegaan of deze op de Kiezerslijsten voorkomen.

Momenteel zijn hier bekend de candidaten van de R.K. Partij. We hebben de namen dezer personen allen gevonden in de geldende Kiezerslijst.

Evenzo ook de enkele weken geleden gepubliceerde „eerste" lijst van de candidaten der politieke Unie.

Maar het is bekend, dat de z.g. conservatieve richting niet tevreden was met deze candidaten en ook gematigden en speciaal het Hollands element er in vertegenwoordigd wille hebben.

Namen van deze laatste candidaten werden ons ook genoemd en daaronder was er één die geen Kiezer was, hoewel hij wel voldeed aan de vereisten voor het Kiezer zijn.

In de vergadering van de Politieke Unie van eergisterenavond is echter deze candidaat niet uit de bus gekomen.

Het is echter mogelijk, dat er nog andere candidaten op 19 November zullen gesteld worden.

Met belangstelling zien we dan ook tegemoet of daaronder soms nog personen gevonden worden en dan welke, op wie dit besluit zal moeten worden toegepast.

VONDEL-SPROKKELINGEN.

O onbeweeglijke as, om wie de dingen draaien,
Die van geen roering weet, wat stormen dat er waaien,
Verleen mijn ziele rust in Uwe vastigheid,
Terwijl het aardrijk hier mijn voeten vrede ontzeit.
(Brief aan den Drost.)

Heilig, heilig, nog eens heilig
Driemaal heilig: eer zij God.
Buiten God is 't nergens veilig.
(Lucifer).

Wat baat de Wijsheid, of de Sterkheid
Indien men geen van bei te werk leit,
Noch 's hemels gaven, ons betrouwd,
In eere houdt?
(Op den vrede.)

DE TOEKOMSTIGE KONINGIN IN EGYPTE. De jongste foto van de bekoorlijke fiancée van Koning Farouk, Farida Zulfkiar, die zeer druk is met haar trousseau, daar haar huwelijk nog deze maand zal plaats hebben.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

De rij der Fascistische landen is in de laatste dagen met een vermeerderd en wel in de Nieuwe Wereld.

In Brazilië heeft Getulio Vargas, sinds 1934 daar president, de dictatuur uitgeroepen en tevens bepaald dat de betalingen van regeringsschulden aan het buitenland gestaakt zijn.

Of we echter aan deze bestuursverandering zo heel veel belangrijkheid zullen moeten toekennen, betwijfelen we. Zijn feitelijk de Zuid Amerikaanse presidenten, willen ze tenminste hun gezag handhaven, niet alle dictatoren van meer of minder groot formaat?

Engeland is weer eens opgeschrikt of liever de Koningsfamilie te Londen, door een waanzinnige, die tijdens de stilte van de wapenstilstandsherdenking op de Koninklijke familie afkwam. Men zal zich nog herinneren dat het vorige jaar iets dergelijks plaats had.

Verder is aldaar in de laatste dagen herdacht het afsterven van de Engelse Staatsman Ramsay Macdonald, de eerste labour-premier, die in 1923 aan de regering kwam.

Ramsay Macdonald

Van de drie-mogendhedenconferentie te Nyon valt te melden dat dezer dagen de patrouille in de Middellandse Zee zou zijn begonnen; nu de burgeroorlog bijna ten einde is, kunnen we wel zeggen.

Eenzelfde resultaat zullen we vermoedelijk zien van de conferentie te **Brussel**, waar men wachtende is op het antwoord van Japan, waarvan men al weet dat het een weigering in zal houden, maar waarvan men vermoedt dat het de weg open laten zal voor verder confereren.

Maar confereren... totdat de meeste belangrijke gedeeltes van China in handen der Japanners zijn.

Momenteel schijnt dit al een klein kwart van Europa te zijn. En de laatste berichten zijn, dat de Chinezen nog terugtrekken na de val Shanghai, waarvan de buitenwijken geheel in vlammen zijn opgegaan.

Maar deze vlammenzee van Sjanghai, die weer opnieuw het toneel van een moderne oorlog met al zijn mensenleed en al zijn materiële vernietiging in rosse gloed zet, werpt ook een schijnsel op Europa en zijn verval.

Wel houden de beide partijen hun ogen nog op dat werelddeel gericht, dat zo geruime tijd, althans de zedelijke basis vormde voor een wereldheerschappij; zonder Europa kon toch niets van betekenis geschieden, zelfs niet in de meest afgelegen landen. Maar Europa zwijgt; Europa demonstreert haar overmacht niet tegenover de sterkere, evenmin als het de zwakke ook maar enighoop geeft. Wel worden er schepen en vliegtuigen gezonden om de eigen landgenoten te beschermen, wordt er geprotesteerd en zelfs gedreigd, omdat Europa zelf de zaken niet ernstig opneemt.

Er zijn veel oorzaken geweest, die er toe bijgedragen hebben om de Europese gedachten in de laatste tijd te vernietigen. Degene, die dit allemaal zou willen schetsen, zou verplicht zijn de geestelijke geschiedenis van een paar eeuwen te schrijven. Wie echter de kern van deze geschiedenis wil kennen, en dat kan zelfs de meest eenvoudige van geest verstaan, moet slechts zien naar de laatste, grootste en beslissende nederlaag van Europa, die wij zien in de capitulatie voor het Bolsjewisme. Een staatsman met een open oog als Ignaz Seipel, leefde zijn laatste dagen in de hoop, dat er nog eens een Europese eenheid en verstandhouding zou geboren worden, uit de gemeenschappelijke strijd tegen de gemeenschappelijke vijand van Europa. Deze hoop is niet in vervulling gegaan. Integendeel is het bolsjewisme stap voor stap voortgeschreden in Europa en heeft het zelfs daar, waar het afgeweerd werd, niet zelden tengevolge gehad, dat er iets anders voor in de plaats kwam, dat niet veel beter is en wat minachting der menselijke persoonlijkheid en methoden van terroristisch collectivisme betreft, op eenzelfde peil staat.

Er is slechts één macht, waarin de grote Europese traditie werkelijk leeft, 'n macht, die door haar religieus en moreel karakter, door degenen, die alleen geloven aan sterkere legers, niet erkend wordt en die nog de enige is, die het geheim van Europa beschermt. Dat is het Pausdom. Er is niet één man in het zwaarbewapende Europa van onze dagen, die zo sterk, zo onbewogen en zo heldhaftig voor de heilige erfenis van de volken strijdt, als de grijze Paus Pius XI. Deze strijd schijnt haast hopeloos te zijn tegenover de gevechten in het Verre Oosten, de Spaanse burgeroorlog, tegenover de revolutionnaire stromingen in alle landen, de toenemende bandeloosheid tegenover de wildste instincten, die zijn losgeslagen. Maar juist te Rome weet men, dat Europa steeds een omstreden begrip is geweest en dat een beproefd geduld reeds meer dan eens in de loop van vele eeuwen met succes bekroond werd.

Men denke slechts aan de dagen toen de Hunnen Europa binnenvielen, aan de krijgstochten der zonen van Mohamed, men denke vooral aan de oorlog tegen de Turken en telkens zal men kunnen constateren, dat op de duur niet de physieke kracht der legerscharen of de strategie van hun leiders redding en uitkomst brachten, maar de idee, het geloof, waarvan de Paus hier op aarde de beschermer is.

Wel is dit geloof hier en daar in Europa voor korte tijd sterk genoeg geweest om een gemeenschap in het leven te roepen, zo bijvoorbeeld onder Karel de Grote en Otto I, de sterkste vertegenwoordigers van een Christelijke wereldbeschouwing; in het algemeen echter, was ook vroeger het materialisme zó sterk, dat de Pausen alleen ten koste van de grootste inspanning er in slaagden om Europa te beschermen tegen zijn vijanden. We herinneren slechts aan de glorierijke slag van Lepanto. Indien men de feiten recht wil laten wedervaren, dan moet men onmiddellijk toegeven, dat één uur vóór de slag nog geen eenheid bestond, gedurende de slag was het slechts aan de buitengewone bekwaamheid en geestdrift van een veldheer te danken, dat de eenheid bewaard bleef, en een uur na de strijd heerste er weer de grootste onenigheid.

Een zaak toont de geschiedenis evenwel duidelijk aan, namelijk, dat tot op onze dagen de eenheid van Europa slechts berustte op de idee, waaruit Europa trouwens ook is ontstaan, op de christelijke idee en op haar meest grootsen vertegenwoordiger, het Pausdom.

Geleidelijk is de Europese wereldopvatting met het terugwijken van het Christendom verdwenen uit het openbare leven der grootmachten van ons werelddeel. Hieruit volgt, dat ze ook slechts stijgen kan wanneer de betekenis van het Christendom weer meer wordt erkend. Wij behoren niet tot degenen, die in dit opzicht zonder hoop zijn. Integendeel we constateren, dat niet alleen in Europa, maar in heel de beschaafde wereld, de besten der mensen zich weer verdiepen in de grondslagen van het Christendom. En verder bemerken we, dat juist diegenen opstaan tegen het Pausdom en tegen het Christendom, die in het algemeen ook als de grootste vijanden van het Christelijk geloof beschouwd kunnen worden.

Zover is het reeds gekomen, dat iemand, die nog spreken wil over menselijke waarde en vrijheid der persoonlijkheid of wel een gedeelte van een Pauselijke encycliek moet aanhalen, ofwel iets zeggen, dat er onvergelijkelijk schoon in beschreven staat. Dat geldt voor iedereen, ook voor niet-katholieken, zoals Baldwin en zelfs voor diegenen, die lang genoeg de ethische waarden verhonden zagen met vijandschap tegen de Kerk, zoals Masaryk. Indien alle katholieken, bisschoppen, priesters en leken voor het behoud van Europa's erfdeel streden, zoals de grijze Paus Pius XI, die in dit opzicht allen beschaamt, dan zouden we noch het bolsjewisme, noch een nieuwe wereldoorlog, noch de ondergang van Europa behoeven te vrezen.

Bonairiaanse Krabbels

Gebruiksbelasting. Wij zijn behept met zeer veel belastingen en daaronder is de gebruiksbelasting een zeer onsympathieke. Hoe wordt berekend wat men schuldig is wegens gebruiksbelasting? Men gaat de huurwaarde vast stellen. En dat geschiedt door „deskundigen". Wanneer men ziet wie de deskundigen zijn op Bonaire dan lacht men. Een douane-beambte wordt deskundig geacht en **gaat** met een geleerd gezicht de huizen af. Volgens de wet is een huis met een kleinere huurwaarde dan *f* 8.— per **maand** vrij van gebruiksbelasting. Zeer **veel** huizen behoren er dan ook buiten te vallen. Echter het lijkt er veel op alsof men achterste voren redeneert. Men **zegt** niet: wat is de huurwaarde van dat huis? Neen, men zegt: de wet noemt als minimum *f* 8.-, dus laten we nu eens zien of dat huis daar niet kan worden ondergebracht. En zo geschiedt het dan, dat huizen die nooit en te nimmer voor *f* 8.— per maand verhuurd zullen kunnen worden, onder de gebruiksbelasting vallen. **Het** gebeurt ook wel, dat het ene huis op deze manier heel hoog wordt aangeslagen en een ander huis, dat veel groter en mooier is, naar verhouding te laag. Wanneer een huis nu maar een andere dakbedekking heeft dan stro of maisstokken, dus pannen of zink, dan is het *f* 8.— per maand. Is het niet al te gek. Deze gebruiksbelasting is een premie op ongezond wonen en een belasting op gezond en beter wonen. En daarom is deze belasting onzedelijk.

Een oude man van 70 jaar woont op Noord-Salinja met zijn vrouw van bijna 70. Vroeger werkte hij in Aruba bij een olie-maatschappij. Hij werd ontslagen wegens ouderdom. Zijn vrouw trachtte er iets bij te verdienen door brood bakken. Tengevolge van ziekte en zwakte moest zij hiermede ophouden. Toen de man op Aruba geld verdiende, heeft hij een huisje op Bonaire gebouwd (dat is weer een van de beroemde huisjes, heren van het Gouvernement!!) En nu... moeten zij *f* 4.80 gebruiksbelasting betalen, omdat de man de brutaliteit heeft gehad pannen op zijn huisje te zetten.

Is het niet treurig? Wel is wet en de wet heeft geen gevoel. Wet is wet en de wet kan niet denken. Wet is wet en de wet kan geen uitzonderingen maken. Wet is wet en de wet moet ten uitvoer gebracht worden, doch door mensen met verstand en een hart.

Daarom moeten de huisjes getaxeerd worden door personen die op de hoogte zijn van de levensomstandigheden van de bewoners en bij de schatting moet daarmede rekening gehouden worden. In zulke gevallen moet de huurwaarde *f* 7.99 bedragen en geen *f* 8.—, mijne heren. Nog beter zou zijn de norm te verhogen en te brengen op *f* 12.— per maand. „Wisdom, justice, moderation".

Bonaire vooruit. Neen, geachte lezer, wij gaan niet vooruit. Echter wij willen wel gaarne vooruit gaan. Op een petroleum maatschappij behoeft Bonaire niet te rekenen, dus moeten er andere middelen en middeltjes gezocht worden om onze arme, noodlijdende mensen te helpen. Alle zeilen moeten bijgezet worden, schreven wij vroeger, en als er nieuwe zeilen nodig zijn, dan moeten er nieuwe zeilen komen. Ziehier enige punten waarmede onze bevolking economisch en hygiënisch gebaat zou zijn.

1. Nieuwe aanplant van dividivi en bescherming van de oogsten tegen de parkieten. Betere verzorging van de bomen door snoeiing enz.
2. Nieuwe aanplant van aloë.
3. het minimumloon van de arbeider worde *f* 1.50... en het Gouvernement gaat nu eens voor.
4. De wegenbouw wordt sterk uitgebreid — ook de volkswijken krijgen eindelijk eens een beurt. Wanneer krijgen we in Kralendijk een behoorlijke asphalt- of betonbestrating, die een einde maakt aan de stofplaag?
5. Langs de hoofdweg van Antriol komt electrisch licht.
6. Het electrisch licht blijve ook na 12 uur 's nachts branden.
7. De betaling van kraaksteentjes (*f* 0.50 per truck en *f* 0.10 per kar) wordt afgeschaft, omdat daardoor de eerste kosten van de huizen 25% stijgen.
8. De Van Slobbe Armenstichting wordt gereorganiseerd en uitgebreid met **enkele mannen, die het volk kennen en** er voor voelen het te helpen; door een te vormen fonds of (en) enkele aandelen van „Fortuna" zal de stichting in staat worden gesteld voor weduwen met een huisgezin, en huisgezinnen met een invalide vader een eenvoudig betonnen huisje te bouwen, waar ze later mogelijk eigenaar van kunnen worden. De gezaghebber zal geen lid kunnen zijn van de stichting. Zijn advies, zoals trouwens van iedereen, zal welkom zijn.

Kleine huizenbouw wordt aangemoedigd door, zo nodig, de bouwers een premie te schenken.

9. De Stichting en de Gezaghebber zullen een regeling treffen, opdat ook de gelden van de armenkas tot hun recht komen.
10. Er wordt een klein ouderdomspensioen ingesteld.
11. De geregelde vruchtenaanvoer zal zo veel mogelijk bevorderd worden.
12. **De kindervoeding en kleding wordt flink ter hand genomen, alsmede de voeding van zwangere vrouwen en jonge moeders.**
13. [illegible] school te Curaçao willen bezoeken, worden kleine beurzen verstrekt. (voor kinderen, die de Ambachtsschool willen bezoeken is reeds een prachtige regeling getroffen, doordat ze op kosten van het Gouvernement op Brakke Put p'Ariba kunnen gaan inwonen.)
14. Bij het hospitaal wordt een speciale T.B.C. afdeling gebouwd met een onderafdeling voor kinderen.

In een „Kinderhuis" zouden patiëntjes, die ondervoed zijn en niet ziek genoeg zijn voor het Hospitaal, kunnen verpleegd worden — na enige tijd worden ze weer vervangen door anderen.

15. **De belasting op auto's en trucks** die hier even hoog is als op de welvarende zustereilanden, zal weer tot de helft worden teruggebracht.
16. Men probere eens een industrie hier te vestigen waar vrouwen kunnen te werk gesteld worden. Kan men hier geen tafelzout maken zoals in Nederland en Engeland?
17. Bij het taxeren voor de gebruiksbelasting houde men meer rekening met de welstand van de eigenaars, dan met **de schatkist. Het Bestuur is er voor het** volk en niet het volk voor het Bestuur.
18. Het Gouvernement verandert niet zo dikwijls van Gezaghebber op het eiland. Indien men een Gezaghebber heeft, die goed is voor de bevolking, die mede wil werken Bonaire vooruit te brengen en dus niet iemand, die alleen **werkt** voor de pluimen op zijn hoed, laat zo'n Gezaghebber dan enige jaren hier.

Wij komen op deze punten een volgende keer terug. Als al deze wensen eens in vervulling zouden gaan, zou Bonaire nog geen welvarend eiland zijn natuurlijk, maar economisch en hygiënisch toch een flinke schrede voorwaarts hebben gezet; er zou enige welstand kunnen komen en veel minder leed en ellende. Ons geacht Bestuur, dat toch in hoofdzaak uit weldenkende en menslievende personen bestaat, zal er ongetwijfeld veel voor voelen en dit in daden tonen. Salus populi suprema lex esto; het heil des volks moet de hoogste wet **zijn.**

De beruchte Kraaksteentjes. Toen het Departement van Financiën vernam, dat er op Bonaire nog iets te halen was, zat het d'r op als een bok op een haverkist. Er is natuurlijk geredeneerd: O, er worden nog enkele huisjes gebouwd, dus zijn er centen genoeg, dus moet je ook maar voor de kraaksteentjes betalen, die de goede God voor niets aan de zeekant neer doet leggen. We hebben vroeger deze redenering al ontzenuwd en opgemerkt, dat het van bestuurszijde een kwestie is van oppervlakkigheid — als men meer contact met het volk had gehad, dan was men ook te weten gekomen, dat de mensen hard moeten scharrelen om het geld voor een huisje bij elkaar te krijgen. Soms kunnen ze het zelfs **niet voltooien (zie Antriol en Noord-Salinja) dikwijls, ja bijna altijd, worden** [illegible] dat deze spaarzame energieke mensen een premie kregen; de fiscus zegt: „Hier, **ik** moet een premie hebben; van die zuurverdiende centen zal je mij ook wat geven." Geen wonder, dat het de verontwaardiging gaande maakte; Bonaire stuurde dadelijk een request aan Zijne Exc. de Gouverneur. Nóg staat de ergernis. En nóg is er geen antwoord.

Toen het bericht voor het eerst op ons af kwam, hoorden en keken we er van op: Lieve Sint Juttemis, op het arme Bonaire hebben ze een nieuwe belasting ontdekt en ingevoerd. Als we hier van het politieke schaakbord mogen spreken, dan moeten we zeggen, dat er een slechte zet is gedaan. Het economisch zwakke Bonaire heeft men gecommandeerd: Achterwaarts, mars! We zijn weer een flinke stap terug geboerd, want, indien we ons niet vergissen, wordt met de nieuwbouw van huizen voorlopig niet meer begonnen, tot nadeel van handelaren, chauffeurs bouwvakarbeiders en werklieden. En dat, omdat de wijsheid van enkele ambtenaren onkunde is geweest. Laat die mensen toch weer hun boterham verdienen...

Autobelasting. Het is vroeger de helft geweest van hetgeen op Curaçao betaald werd maar... op Curaçao moeten de auto's een zeker percentage van het normale onderhoud van de wegen opbrengen, dus... (daar is dat vermaledijde **dus weer**) hier moet dat zelfde percentage door de auto's en trucks worden opgebracht.

Een mooie redenatie van Mijnheer Fiscus. Al zijn de twee zustereilanden ook nog zo welvarend en Bonaire verstoken van alle economische bloei, toch zullen er de auto's en trucks dezelfde belasting opbrengen, potver hier en ginder. Zwijg... Voorlopig nog niet, Mijnheer Fiscus. Hier wordt weer eens zonneklaar gedemonstreerd, dat, als men alleen oog heeft op de dubbeltjes, de billijkheid en de rechtvaardigheid in de korste keren de deur worden uitgeveegd. Van meevoelen of meelijden zullen we maar zwijgen, want dat is voor Mijnheer Fiscus de grootste flauwigheid, die er bestaat, Mijnheer Fiscus heeft geen hart.

Een vraag Mijnheer Fiscus: Als hier nu eens minder auto's en trucks komen blijft het wegengeld dan toch hetzelfde? Moeten de auto's en trucks dan nog meer gaan betalen? Of wordt het wegengeld minder? En daarmede de wegen slechter? Vermoedelijk zullen we dan nog meer moeten betalen dan Aruba of Curaçao.

Wij redeneren: De auto's en trucks op Bonaire hebben maar heel weinig te doen, verdienen dus minder, ergo betalen ze ook minder belasting. Daar komt nog bij, dat hier deze vierwielers niet over smedige asphaltwegen snorren; wij hebben hier nog wegen enkele verharde weg; van onze gruiswegen zijn er enkele tamelijk goed in hun soort, andere slecht tot zeer slecht; dus onze vehikels verslijten hier betrekkelijk veel sneller; [illegible] aan Bonaire ter wille te zijn en de belasting op auto's en trucks op de helft terug te brengen. Mogen Curaçao en Aruba het arme zustereiland niet een tikje van hun overvloed laten profiteren?

Op de Bovenwinden zijn de belastingen afgeschaft. Wij hebben niet zo'n grote mond als de Bovenwinden. Wij vragen daar niet om. Maar kan men geen tussen weg vinden voor hier, waar de toestand toch niet beter is dan boven. Wij spreken hier in 't algemeen, want auto's zijn er Boven niet veel.

Wij wensen Meneer Fiscus nogmaals een gezond verstand en een warm hart. Laat Meneer Fiscus er echter bovenal om denken, dat hij op Curaçao zit om te werken, niet alleen voor de schatkist, doch voor de bevolking van de Nederlandse Antillen. Indien zijn begroting niet kan sluitend gemaakt worden, wel, laat dan de huizen voor de Curaçaose hoge ambtenaren vervallen. Aan Bonaire is het geld werkelijk beter besteed.

Nieuwe Politiewacht. Het voorwereldlijke gebouwtje, dat op Rincon politiewacht genoemd werd, is niet meer. Het is verdwenen en er is geen grafrede bij uitgesproken. Er voor in de plaats is een beter en behoorlijk gebouw gekomen, dat een aanwinst voor het dorp genoemd kan worden. Naar wij vernemen zullen de trouwlustige paartjes voortaan in een werkelijke „trouwkamer" wettelijk in de echt worden verbonden. Zo gaat Bonaire hier en daar een beetje vooruit. Jammer is het, dat het op andere plaatsen weer meer achteruit gaat. Te hopen is, dat bij een volgende „bouwstatistiek" de bouwkosten van de politiewacht er niet bij geteld worden. Anders zijn wij op papier nog welvarender geworden.

Zand voor de „Baralt". Er is of was een waagzegster op Curaçao die voor Curaçao smaragden en andere edelstenen voorspelde. Helaas heeft ze voor Bonaire niets voorspeld. Of zou zij met al haar zienersgaven Bonaire niet kunnen vinden? Enfin, zo we dan al geen edelstenen hebben, we hebben zand verscheept en wel vanaf Playa Foenchi. Een evenement in de historie van Bonaire.

Jammer genoeg zal het maar bij één keer blijven naar wij horen... Tenzij er natuurlijk nog eens fosfaat of andere kostbare mineralen daar in het Noorden gevonden worden. Je kunt nooit weten...

Kruimels. Op Allerzielen en de twee volgende dagen zijn de Bonairiaanse landouwen drie maal besproeid; samen 32 m.m.

Een plantagehouder-barbier, die de eerste vijf dagen van de week het landbouwbedrijf uitoefent en 's Zaterdags bij de aristocratie van Bonaire, het eerzaam vak van kapper, had me de vorige week ook eens te pakken. Ik begon natuurlijk

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier:

4.45 uur vroegmis
7 uur kindermis
8.15 uur hoogmis
's avonds om 7 uur lof

In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

---

te klappen over de mooie regens en de maïs en verwachtte een enthousiaste hymne over het weer. Doch neen; de man kloeg geweldig dat de maïs zo droog stond. In het Oosten van ons land schijnt het dus minder geregend te hebben.

Op 5 November is de „Mirlo" (Merel) van Toechi Martijn te water gelaten. Het laatste stukje ging zó gesmeerd, dat vier mannen bijna dezelfde grap uithaalden. Het is een mooi, rank bootje van 20 ton, dat je voor ƒ 8000.— kunt kopen. Prijs voor vrienden.

Een vriend zei me laatst: „De Leeuw van Bonaire is wakker geworden." De Leeuw van Bonaire is een rustige, kalme, goeiige lobbes. Vroeger brulde hij ook wel eens, maar gewoonlijk in het Papiaments, dat wel het gewone volk hoorde, maar minder de mensen, die het móésten horen. De laatste tijd is de Bonairiaanse Leeuw ook in het Hollands aan het brullen gegaan, waar hij meer gevolgen van hoopt te ondervinden. Hij schijnt vechtlustig te zijn, want menigmaal schudt het beest zijn manen, geselt met zijn slanke staart zijn magere flanken, strekt zijn klauw uit en... brult. Me dunkt dat de Leeuw van Bonaire weer goed gebruld heeft...

Kris en Kras.

HOE MOETEN WE STEMMEN?

Verschenen is het publicatieblad No. 110 met het Gouvernementsbesluit van 28 October 1937, waarin o.a. zijn opgenomen de modellen voor de opgave van de candidaten van de voorlopige candidatenlijst voor de oproepingskaart en voor de lijst van voorafgehouden stemmingen.

Verder lezen we daar van het model van de stembus, de inrichting van het stemlokaal enz.

Het is voor de Kiesverenigingen raadzaam zo spoedig mogelijk ná de vaststelling der candidaten de Kiezers met deze stemlijsten kennis te doen maken.

Volgens het bijgevoegde model zouden de candidaten in drie rijen in alphabetische orde op deze stembiljetten voorkomen.

Achter deze moet in het hokje het nummer gezet worden: op Curaçao 1 — 6, op Aruba 1 — 2 en op de andere eilanden moet het hokje van de candidaat zwart gemaakt worden.

En wanneer dan de partijen hun mensen goed hebben ingelicht hoe ze moeten stemmen, dan zullen er met deze ingewikkelde stemmerij nog genoeg ongeldige uit de bus komen.

Merkwaardig is ook nog, dat alhoewel het Kiesreglement is uitgegaan van een negatie van partijen en het reglement geheel gebaseerd is op een stemming van personen, juist dit Kiesreglement door zijn ingewikkeld systeem oorzaak is dat de partij alles is en de Kiezers aan moet wijzen hoe er gestemd moet worden.

VLUGGE BEDIENING.

Woensdagmiddag tegen vier uur ontving de K.L.M. een telegram uit Aruba, of men nog diezelfde middag een extra vlucht zou kunnen uitvoeren, om een zieke wiens overkomst nodig werd geoordeeld, zo snel mogelijk van Aruba naar Curaçao te brengen. Het gewone dienstoestel, dat om 3.30 uur uit Aruba vertrekt, was namelijk geheel volgeboekt. Reeds kwart over vier ging de Snip onder commando van de heer Viccellio op Hato de lucht in; 40 minuten later vertrok het vliegtuig alweer van Aruba. Even voor half zes kon de patiënt en enige familieleden, die hem begeleidden, op Hato in de auto plaats nemen, die voor dit speciale geval tot voor de deur van de Snip was gereden.

DE PENSIOENREGELING.

Verschenen is de Memorie van Antwoord betreffende de landsverordening van de pensioenregeling voor Curaçaose burgerlijke ambtenaren en hunne weduwen en wezen; 19 veranderingen zijn in de regelingen nog aangebracht.

K
KRO
O Wereldprogramma
19.24—20.24 uur Curaçaotijd
Via P.C.J. Golflengte 31.28
Zondag 14 November 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. Hedendaagse Cultuur-crisis, door Mevrouw M. E. Steyger-Asperslagh
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur. Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Medische Causerie.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

m.s. „COLOMBIA".

Het m.s. „Colombia" wordt alhier Dinsdag-ochtend uit Europa verwacht en zal Woensdag wederom vertrekken naar de havens zoals aangegeven in de time-table".

WELKOM.

Met het m.s. „Colombia" wordt Dinsdag hier verwacht Prof. F. A. Vening Meinez, die de reis met de O 12 zal terugmaken, voor slingerproeven; de directeur van de Ambachtsschool, de Heer Schouten en echtgenote en de nieuwe Gouvernementsarts voor het hospitaal, Dr. A. van Sar.

CANDIDATEN CUR. R. K. PARTIJ.

In de vergadering der gecombineerde Kiesverenigingen van Pietermaai en Otrobanda op Woensdag l.l. werden de volgende Heren tot candidaten gekozen van de Cur. R.K. Partij:

Ernesto Martijn
Dr. M. F. da Costa Gomez
Dr. Desertine
E. A. Römer
J. H. Sprockel
J. M. Kroon

De orde, kalmte en bezadigdheid waarin deze candidaatstelling door de Katholieke Partij heeft plaats gehad is voorbeeldig geweest.

De hechte band van ons Katholiek beginsel is dezer dagen weer voor de zoveelste maal steviger gebleken als de beginselen, waarin onze andersdenkenden hun steun zoeken.

Moge ook met de a.s. verkiezingen de hechtheid van het Katholieke beginsel blijken: we zouden dan met onze minderheid in kiezers nog grote overwinningen kunnen behalen.

Zeer prijzenswaardig is verder, dat men ook in deze candidaatstelling erkentelijk is geweest tegenover vroegere leden van de Koloniale Raad, die, voor zo ver zij zich beschikbaar stelden, weer een plaats op de candidatenlijst gekregen hebben; en ook erkentelijk was tegenover de rechten van het Hollandse element, door een Hollander in de candidatenlijst op te nemen.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Willemstad, de 11de November 1937

Mej. H. A. Schreuder, onderwijzeres 3de klasse, werkzaam aan de Julianaschool te Oranjestad is voor het tijdvak van en met 13 October tot en met 22 October 1937 overgeplaatst naar de Prins Bernardschool te St. Nicolaas, Aruba.

De Heer G. Gehrels is tijdelijk benoemd tot onderwijzer 1ste klasse, categorie B, bij het openbaar onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Julianaschool te Oranjestad, Aruba.

De Heer A. van Waveren is ontheven van en de Heer L. F. Jansen is belast met het geven van lessen aan Administratieve ambtenaren.

Tot plaatsvervangende leden van het Verkiezingsbureau voor het kiesdistrict Bonaire zijn benoemd de Heren A. Tolenaar, A. van Essen en A. J. Neuman.

Met ingang van de 20ste November 1937 is aan de Gouvernements-Secretaris Mr. C. F. Gronemeyer dertig dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting [illegible] onafgebroken dienst van meer dan zes jaren vijf maanden binnenlands verlof verleend, met vergunning zowel de vrijstelling van dienst als het binnenlands verlof in het buitenland te mogen doorbrengen.

Met ingang van de 20ste November 1937 en voor de duur van de afwezigheid van de Gouvernements-Secretaris, Mr. C. F. Gronemeyer, is de Heer R. F. W. Boskaljon, hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie benoemd tot waarnemend Gouvernements-Secretaris.

De Gouvernements-Secretaris
Gronemeyer.

CANDIDATEN POLITIEKE UNIE.

Naar we vernemen zijn in de vergadering van de Politieke Unie van Donderdag l.l. de twee richtingen in zover tot overeenstemming gekomen, dat in plaats van de Heren Perret Gentil en I. Baiz tot candidaten zijn gekozen de Heren J. Rustige en Jac. Capriles.

De Candidaten van deze partij zijn thans de Heren C. Jonckheer, Dr. W. Maal, H. Suarez, J. Rustige en Jac. Capriles.

ROTARY-BEWEGING.

Een waarschuwing.

Eind 1928 ontleenden wij aan het tijdschrift der Italiaanse Jezuieten, de Civiltá Catholica, dat de moraal-codex der Rotary was geïnspireerd op die der Loge. Het jaar daarop drukten wij de veroordelingen van de Rotary-beweging door het Spaanse Episcopaat af.

Op 23 Januari 1929 volgde een brief van het Spaanse Episcopaat.

De verhouding van Rotary tot Vrijmetselarij (Schotse Ritus) is dezelfde als die welke bestaat tussen de Franse Vrijmetselarij en de Liga voor Mensenrechten.

Nadien wijdde prof. dr. J. A. A. Mekel een artikelen-reeks in de „De Tijd" aan de gevaarlijkheid dezer beweging, wier zogenaamd „dienen" een gevolg was van de „Amerikaanse „succes-cultus".

Deze artikelen hebben wij in 1934 in dit blad gepubliceerd.

De 12de Juli 1930 waarschuwde het Nederlands Episcopaat tegen de Rotary. In verschillende beschouwingen hebben wij destijds onze Katholieken gewaarschuwd, toen hier de Rotary werd opgericht en men er ook Katholieken in wilde opnemen.

In de onlangs door de Katholieke Vereniging St. Adelbert gepubliceerde vragenlijst betreffende het isolement der Nederlandse katholieken kwam ook de vraag voor: „Nemen de katholieken voldoende deel aan het gezelligheidsleven in debatingclubs, sociëteiten, sociëteitleven, rotary?" Hierover ontsponnen zich in katholieke bladen gedachtenwisselingen.

Onlangs verzocht het Nederlandse Comité van Katholieke Actie voor God aan de Nederlandse Katholieke bladen opneming van het volgende:

„In verband met enige recente publicaties in de katholieke bladen betreffende de vormen in het Nederlandse Society-leven is het niet ondienstig, de aandacht te vestigen op de gemeenschappelijke verklaring, welke het Nederlandse Episcopaat op 12 Juli 1930 publiceerde en waarin een ernstige waarschuwing was geformuleerd tegen de Rotary-beweging.

Naar aanleiding van een artikel in de „Semaine Religieuse" van Santiago had de „Osservatore Romano" reeds in Februari 1928 tegen deze vreemdsoortige broederschap gewaarschuwd. Het bleek, dat in de Verenigde Staten vele katholieken en zelfs priesters tot deze bewegingen waren toegetreden. De „Osservatore" wees op de zonderlinge gebruiken, welke bij de Rotary-samenkomsten werden gevolgd.

De conservatie was onbedachtzaam en lichtzinnig; de gehele bijeenkomst droeg trouwens een lichtzinnig karakter. Begrijpelijkerwijze kwam het herhaaldelijk voor, dat priesters zich door het bezoeken van deze vergaderingen compromitteerden."

BEDREIGD.

De 52-jarige vrouw M. heeft aangifte gedaan dat zij door een vrouw, hier bekend onder de naam A., met een schaar is bedreigd. Een onderzoek hiernaar wordt ingesteld.

DIEFSTAL.

Tegen de 19-jarige P. wordt procesverbaal opgemaakt, terzake diefstal van een klein geldsbedrag, gepleegd ten nadele van haar werkgeefster.

DIEFSTAL OF BALDADIGHEID?

Door de 14-jarige scholier C. is aangifte gedaan, dat zijn rijwiel, hetwelk hij gedurende enige tijd onbeheerd in een der Pundastraten had neergezet, is weggenomen. De Politie onderzoekt of hier wellicht van diefstal of baldadigheid sprake is.

ONTVREEMD.

Ten nadele van een hotelhouder hier ter stede, is uit een kast staande op een der kamers van haar hotel, een bedrag van ƒ 50.— aan bankbiljetten ontvreemd.

DIEFSTAL.

Door de 19-jarige koopman S., is aangifte gedaan, dat uit zijn zaak drie bedspreien en twee slopen zijn weggenomen, gedurende een korte tijd, in welke hij zijn winkel had verlaten. In bovengenoemde zaken stelt de Politie een onderzoek in.

AANGEHOUDEN.

Als verdacht van het plegen van niet nader te noemen handelingen is door de Politie aangehouden en aan het Hoofdbureau van Politie, voor onderzoek, in bewaring gesteld, de 39-jarige T.

ONTVREEMD.

Tegen de 22-jarige wasvrouw M., wordt proces-verbaal opgemaakt terzake dat zij op 10 November 1937, uit een winkel aan O.B. een jurk heeft ontvreemd, waarbij zij op heterdaad is betrapt geworden.

ONGELUK.

In de nacht van 10 op 11 November heeft de 39-jarige werkman A., aan boord van een langszij van het s.s. BREDA gemeerd liggende lichter, twee zakken cement, welke uit een hijs vielen in de rug gekregen, met het gevolg dat de man in elkaar zakte en bewusteloos bleef liggen. Hij is in bewusteloze toestand per ambulance-auto naar het Sint-Elisabeths-hospitaal vervoerd en aldaar ter verpleging opgenomen.

Curaçaosche Pluimvee Vereeniging.

Oproep tot bijwoning der Algemeene Leden Vergadering.

Woensdag 8 uur

Zaal Kol. Raad.

Belangrijke besprekingen.

CURAÇAOSE PLUIMVEE VERENIGING.

Geachte Redactie,

Reeds vroeger heb ik in Uw kolommen een en ander mogen vertellen over het doel en streven der Curaçaose Pluimvee Vereniging sinds deze in het begin van dit jaar als wijlen vogel Fenix uit haar asse is herrezen.

Thans zijn de bestelde tomen Witte Leghorns uit Holland aangekomen, alle gekleurde dieren met prachtige stambomen en mooie legstaten van hun eerste jaar in Holland. De keuring geschiedt van Rijkswege en is ieder dier dan ook voorzien van een regeringsmerk met nummer. Een toom is ondergebacht bij de Heer D. Gaerste op zijn plantage Rosendal en het tweede toom bij ondergetekende op Groot Kwartier. En mede namens de heer Gaerste kan ik mededelen, dat geinteresseerden welkom zijn om deze tomen eens te komen bezichtigen. Momenteel zijn de dieren weliswaar in de rui en zal het nog wel even duren alvorens ze zich aan ons klimaat gewend hebben. Doch we verwachten wel begin 1938 behoorlijk aan het broeden te gaan opdat de Curaçaose pluimvee stapel zich wat kan uitbreiden.

Niet on-interessant is het de mening te vernemen van de secretaris der World Poultry Association, Dr. To Honnope te Rotterdam, die ons schreef, dat voor ons klimaat de Witte Leghorn het aangewezen ras is. Zowel in Palestina onder de gloeiende zon als in IJsland bij de eeuwige sneeuw voldoet dit ras buitengewoon.

De proeven met de Bertels kunstkorrels zijn goed uitgevallen en voldoet dit „eenheidsvoer" uitstekend, zodat het voortaan bij Vreugdenhil en Henderson ook voor niet-leden verkrijgbaar is.

Geneesmiddelen van Pratt zowel als van de „Bogena" te Rotterdam zijn nu in voorraad, zodat wij op het ergste voorbereid zijn.

Samenwerking kan veel bereiken en daarom zal het ons welkom zijn alle pluimveehouders in onze bond te verenigen. Te dien einde hebben wij een Algemene Leden Vergadering uitgeschreven voor Woensdag, de 17de November en verwachten wij ook volle niet-leden. U verwachten wij ook vele niet-leden. U

Hoogachtend,
namens de C.P.P.
J. G. Nieuwenhuyzen
Secr.

Het lichaam, schoon van leest,
Getuigt des Scheppers kunst, die blinkt in 't aanschijn meest,
Den spiegel van 't gemoed. Wat lid mij kon verbazen,
Ik zag het beeld der ziele in 't aangezicht geblazen.
Bezit het lijf iet schoons, dat vindt men hier bijeen,
Een Godheid geeft haar glans door 's mensen ogen heen.

(Lucifer).

Een boom valt nimmermeer met enen slag terneder.

(Leeuwendalers.)

Geen steenrots is zo hard, of wordt nog wel bewogen.

(Maria Stuart.)

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Het schijnt toch dat het Belgische Kabinet niet gevormd is, terwijl de Beurs de namen der nieuwe ministers noemt, zegt de Boletin (United Press) dat thans aan Janson een nieuwe opdracht is verleend.

UIT NEDERLAND.

Oud-Minister Van Schaik werd als nummer een op de voordracht als voorzitter van de Tweede Kamer geplaatst; als tweede candidaat werd het kamerlid Smeenk aangewezen.

De lijndiensten op de Atlantische vaart hebben besloten hun vrachttarieven gezamenlijk te verhogen. Gemiddeld zal deze verhoging ongeveer 20% bedragen.

Naar uit officiële kringen wordt vernomen komt de Nederlandse gezant te Washington, Jhr. van Haersman de With ernstig in aanmerking voor de post te Brussel.

De Vereniging van Nederlandse Letterkundigen zal de 17de November een krans leggen op het graf van Joost van den Vondel, wiens 350ste geboortedag op die datum wordt herdacht. Dr. Bouten zal hierbij het woord voeren.

Met ingang van de 22ste November zal de heer Rambonnet als hoofdverkenner van de Nederlandse padvinders aftreden. Deze functie zal voorlopig onvervuld blijven. Met ingang van de 23ste November is Prins Bernhard benoemd tot Koninklijke Commissaris der Nederlandse padvinders.

Naar uit Berlijn wordt gemeld is de Nederlanders W. Cammans door de Berlijnse rechtbank wegens landverraad ter dood veroordeeld.

Cammans zou over de grens zijn gelokt en daarop zijn gearresteerd. Nadere bijzonderheden over de tegen hem uitgebrachte beschuldigingen ontbreken. Het schijnt vast te staan dat Cammans in Duitsland als Duitser wordt beschouwd. Dit laatste wordt nu door het Departement van Buitenlandse Zaken onderzocht, alsmede of het Nederlanderschap van Cammans zou zijn vervallen.

Uit New York wordt gemeld dat in het internationale concours hippique de Nederlandse overste de Kruyff de eerste prijs in het militaire springconcours behaalde. De prestaties van de Nederlandse officier overtroffen zijn naaste concurrenten verre.

De Vijftiende schaakpartij tussen Euwe en Aljechin eindigde in remise. De stand is thans Aljechin 9, Euwe 6.

Schepenlijst over de maand November 1937.

Eng.	Rotorua	Londen	Cristobal.
Ned.	Colombia	Pto. Cabello	Pto. Colombia
„	El Libertador	Maracaibo, Aruba	Aruba, Maracaibo
Amk.	Falcon	Pto. Cabello	Maracaibo
Amk.	Lara	Maracaibo	Pto. Caballo
Ned.	Delftdijk	Liverpool	Cristobal
Eng.	Remuera	Kingston	Southampton
Ned.	Baralt	Bonaire	Bonaire
„	Amazone	Pto. Cabello	Maracaibo, Aruba
Ned.	Iris	Haiti	Haiti.

Copyright P. I. B. Box 6 Copenh...

ADAMSON OP MUIZENJACHT.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der redactie.

Bonaire 7 November 1937

Geachte Heer Redacteur,

Zoeven heb ik het artikel Bonairiaanse Krabbels in Uw blad van 6 dezer gelezen en voel ik mij verplicht tegen zekere beweringen en insinuaties daarin op te komen en verzoek een plaats in Uw blad voor de volgende opmerkingen:

BONAIRIAANSE KRABBELS: Ik heb heb met genoegen gezien dat door dit geschrijf aandacht wordt gevraagd voor zekere ongewenste toestanden op dit eiland waarin gezocht wordt verbetering te brengen, vooral voor de armoede welke zeker onder zekere lagen van het volk hier is en het doel daarin hulp te brengen vind ik zeer lofwaardig. Echter vrees ik dat door te veel geschrijf over hetzelfde wij al te veel van het goede krijgen en dat de aardigheid er van af gaat. Ik zou dus zeggen: „schrijf niet al te veel en niet te lang."

„Wij krabbelen terug": Het zou raadzaam zijn beter op inlichtingen uit te gaan alvorens dingen te schrijven die later blijken niet helemaal juist te zijn zodat niet teruggekrabbeld hoeft te worden, anders zou door te veel terugkrabbelen het vooruit krabbelen verleerd kunnen worden; b.v.:

Van Slobbe Stichting: Door deze stichting is veel hulp verleend aan vele armen van Bonaire en wordt maandelijks ondersteuning gegeven aan velen terwijl ook veel steun is verleend voor het herstellen van huizen van arme mensen die dat zelf niet kunnen. De zaak is dat de Dames het niet nodig vinden om dit alles te broadcasten. Verder is het onmogelijk om iedereen tegelijk te helpen, er moet gewacht worden tot dat de dubbeltjes komen en moet er ook met de nodige voorzichtigheid gewerkt worden door slechts aan degenen die het werkelijk nodig hebben zoveel mogelijk hulp te verlenen om te vermijden dat luiheid in de hand gewerkt wordt.

Hierin worden de Dames ter zijde gestaan door de Pastoors en de Dominé als adviseurs, zodat deze daarvan kunnen medespreken. Het gedeelte van het geld dat uit het aandeel van de Loterij komt wordt gewoonlijk helemaal opgebruikt erwijl 25% gedeponeerd blijft bij de Bank op Curaçao. De vorige Gezaghebber en Mevrouw van Eps (voorzitster) waren steeds vol ijver voor de stichting en een woord van dank is zeker verschuldigd aan beiden voor de oprichting en vooral aan de laatste die veel van haar tijd daarvoor gaf en de gezaghebber die door zijn advies en hulp welke hij ook door zijn ondergeschikten liet verschaffen om naar de toestand van de huizen te kijken enz. veel bijdroeg dat alleen de werkelijk hulpbehoeftigen hulp krijgen. De nieuwe Gezaghebber is nog te kort hier en te weinig bekend nog met de mensen hier om in deze zin van hulp te kunnen zijn, doch ik geloof dat hij ook gaarne zijn hulp ook in die geest zal verschaffen waar nodig is.

Ik vind dus de bewering als zou een of ander gezaghebber hier te veel zeggen en dat de dames bang voor de gezaghebber zouden zijn, hoogst misplaatst. Over het algemeen vind ik dit gedeelte van het artikel zeer onsympathiek tegenover de Dames die hierin een moeilijk werk te verrichten hebben en vooral de insinuatie over de controle van de kas wat een indruk van zeker wantrouwen kweekt dat de dames zeker niet verdienen van hun moeilijk werk. In deze zou ik weer de raad willen geven: „informeer beter voordat u schrijft en laat hatelijkheden opzij."

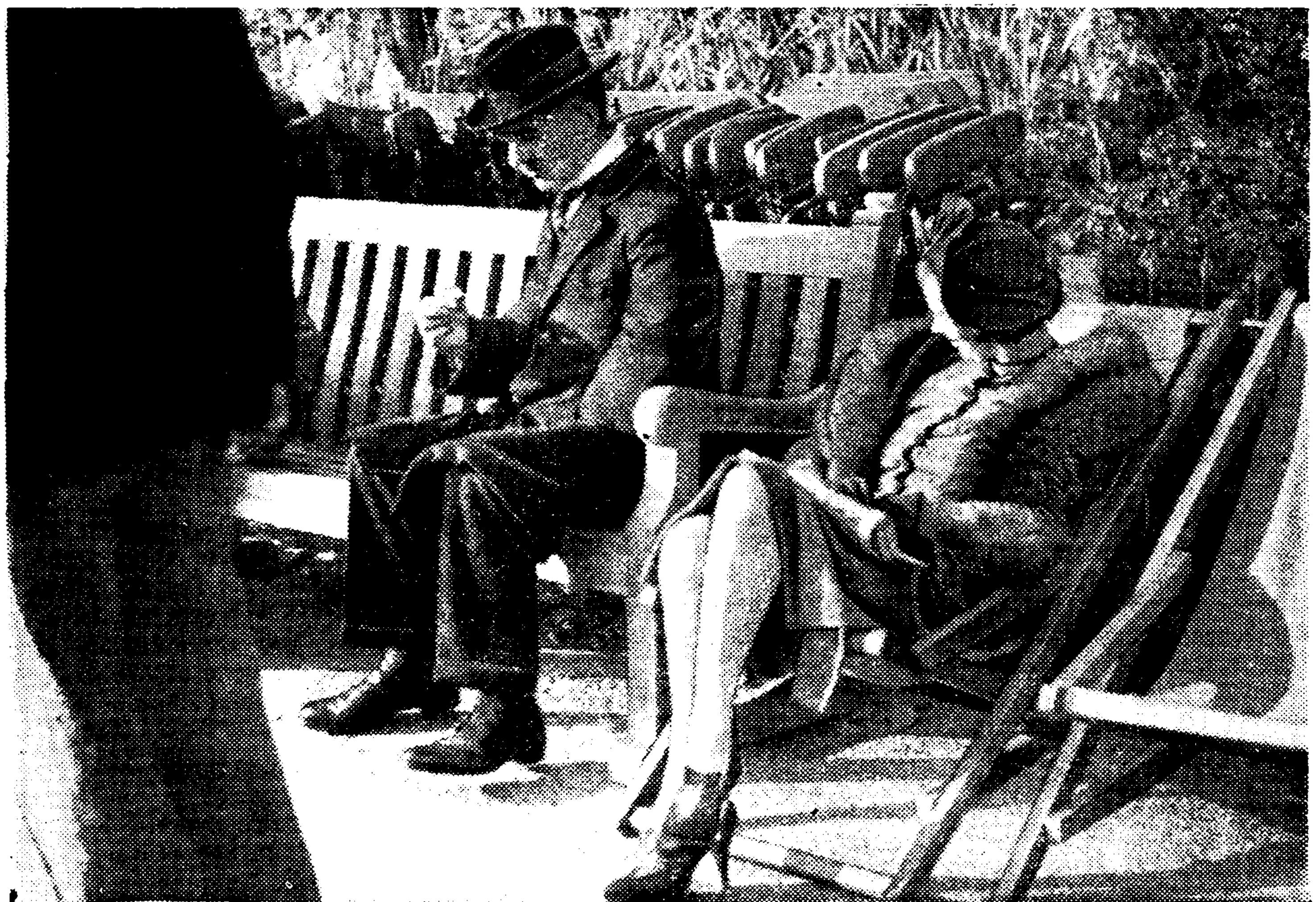
Zand, grint en stenen: Ik meen dat de heren Kris en Kras wel gehoord zouden hebben over de maatregelen welke het Gouvernement heeft genomen, om **50 cts.** per truckslading grint, zand of stenen van domeingronden genomen te **berekenen**, waar dit vroeger met een vergunning op een zegel van ƒ 1.— **zonder extra betaling gedurende een of meer maanden genomen kon worden.** Het lijkt mij wel vreemd dat hierover door de heren niets is gezegd. Dit is niet bevorderlijk voor de huizenbouw hier op Bonaire en waar de huizenbouw hier in de hand gewerkt dient te worden, was het niet nodig dat het Gouvernement in iets dat zolang bestaan heeft tot een zeker meerder last voor de bouwers dit nu gaat invoeren. Een request is gericht aan Zijne Excellentie de Heer Gouverneur om dit weer op de oude voet te brengen doch wordt er hier nog tevergeefs op een gunstige beslissing gewacht. Mogelijk was het de bedoeling dit ook onder de wetsmaatregelen waarvan in het artikel sprake is, algemeen te nemen, echter vind ik dat waar dit de laatste tijd veel in de volksmond was, dat het wel verdiende gemeld te worden.

Dat er dringend hulp nodig is om vele schoolkinderen beter voeding te verstrekken ben ik geheel met de heren eens en zou ik wensen dat het Gouvernement spoedig hierin de nodige steun verleent. Verder dat er iets gedaan moet worden voor het algemeen welzijn te bevorderen is ook nodig, doch ik ben van mening dat hierin meer gezocht moet worden in het bevorderen van aloë-cultuur, ook onder de kleine man om door eigen aanplant en kookinrichting wat meer voordeel daaruit te kunnen halen, verder voor zover mogelijk door verbetering van de geiten- en schapenras, bevordering van zout- en mestuitvoer (desnoods door een premie van het Gouvernement aan de exporteurs om concurrende prijzen aan de importeerende markten in de buurt te kunnen aanbieden) om **zodoende ook meer werkgelegenheid hier te geven en te trachten vooral hierdoor** verbetering te brengen in de algemene toestand.

Er zullen dan nog overblijven de ouden van dagen en gebrekkigen die niet werken kunnen en die dan natuurlijk altijd op hulp toegewezen zijn. Laat het Gouvernement meer de aandacht wijden aan de bronnen van inkomsten van hier en zoeken hierin zoveel mogelijk verbetering te brengen en kleinigheden zoals het berekenen van 50 cts. per truck zand enz. en andere dingen die werkelijk niet waard zijn over het hoofd zien.

Tenslotte wil ik de heren schrijvers van Bonairiaanse Krabbels nog weer de raad geven „informeer goed voordat u schrijft en schrijft niet te veel, anders gaat er de aardigheid ook van af".

Hoogachtend,
C. E. B. Hellmund.

DE NIEUWE ZETELS VAN HET ST. JAMES'S PARK WORDEN DOOR DE PREMIER „GEPROBEERD". Tussen de gouvernementsvergaderingen door heeft de Minister President, Mr. Neville Chamberlain tijd gevonden om de nieuwe zetels van het St. James's Park in Londen te „proberen". Het meisje kijkt hem belangstellend aan.

VERGELIJKENDE STAAT
van de op het eiland Aruba ingeklaarde vaartuigen.

STOOMSCHEPEN

Tijdvak	Aantal	inh. in M³
October 1937	443	3.049.697
October 1936	345	2.244.847
Jan. t/m Oct. 1937	4069	26.967.119
Jan. t/m Oct. 1936	3522	22.367.930

ZEILSCHEPEN

October 1937	63	7.375
October 1936	64	8.282
Jan. t/m Oct. 1937	679	83.866
Jan. t/m Oct. 1936	637	81.766

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
"De Curaçaose Voetbalbond."

COMPETITIE-PROGRAMMA

MUNDO NOBO

A-Klasse:
14 Nov. : J. Holland 1 — Hollandia (A. Oehlers)
Res. A-klasse
28 Nov. : S.U.B.T. 2 — Transv. 2 (G. de Rooy)
A-klasse:
5 Dec. : S.U.B.T. 1 — R.C.C. 1

B-klasse:
14 Nov. : Atletico — D.D.V.O. * (A. Joens)
28 Nov. : Atletico — D.C.C. * (I. Dania)
Res. A-klasse
5 Dec. : Hercules 2 — Volh. 2 *

RIO CANARIO.

14 Nov. : Asiento 1 — Hercules 1 (O. Corsica)
Res. A-klasse.
28 Nov. : Asiento 2 — J. Holland 2 (H. Nevel)
A-klasse:
5 Dec. : Asiento 1 — Hollandia 1

Res. A-klasse.
28 Nov. : R.C.C. 2 — Hercules 2 * (Chr. Wix)
B-klasse
5 Dec. : Atletico — D.D.V.O. *

SCHERPENHEUVEL.

Res. A. klasse
14 Nov. : Scherph. 2 — Transvaal 2 (F. Kranenburg)
28 Nov. : Scherpenh. 2 — Volh. 2 (A. Ercol)
A-Klasse:
5 Dec. : Scherpenh. 1 — Transv. 1

De wedstrijden aangegeven met * beginnen om drie uur precies, de andere wedstrijden om half vijf precies.

Ingeschreven als nieuwe leden van Transvaal: W. Goedhart, H. Lo Ning Hing, H. Drenthe en H. Strijdhaftig en als donateur J. van Hoop.

B-KLASSE WEDSTRIJDEN OM DE BOND'S ZILVEREN BAL.

Scherpenheuvel 21 November 1937

Be Quick) A A. D. Joens
Jong Curaçao)

Scherpenheuvel 28 November 1937

D.C.C.) B I. Dania
Hilversum)

Mundo Nobo 12 December 1937

Atletico) C A. Ercol
D.D.V.O.)

Rio Canario 19 December 1937

Feyenoord) D Ch. Wix
Winnaar A)

Mundo 19 December 1937

Winnaar B) E J. L. C. Pengel
Winnaar C)

Mundo Nobo 26 December 1937

Winnaar D F. Kranenburg
Winnaar E

Alle wedstrijden beginnen om drie uur precies; speelduur 2 × 30 minuten met 5 minuten rust.

Bij gelijke stand alle wedstrijden beslist het lot.

Verenigingen zijn verplicht de 1ste Secretaris binnen 3 dagen na een wedstrijd de stand op te geven.

Voor deze wedstrijden worden aan de verenigingen geen groene kaarten toegezonden.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer **H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.**

Steunt het Apostolaat ter Zee.